

BASIN DUYURUSU

28 Aralık 1999

MERKEZ BANKASI

1996-1998 DÖNEMİ SEKTÖR BİLANÇOLARI ÇALIŞMASI

SONUÇLARINI AÇIKLIYOR...

Sektör Bilançoları Raporu'nun 7,445 firmanın mali tablolarından yararlanılarak hazırlanan 8. si, Merkez Bankası İnternet Sayfasının Süreli Yayınlar bölümünde ilgililerin kullanımına sunulmuştur.
(<http://www.tcmb.gov.tr-Süreli Yayınlar>)

- ∪ Gerek ekonominin genel gidişi, gerekse sektörel gelişmeler hakkında ekonomik karar birimlerine sistemli ve düzenli bilgi akışının sağlanması gerektiğine inanan Merkez Bankası'nın bünyesindeki Bilanço Merkezi'nin çalışmaları 1990 yılından bu yana sürdürülmektedir.
- ∪ Bilanço Merkezi'nde, Avrupa Birliği tarafından benimsenen NACE sektör klasifikasyonuna göre sektör düzeyinde birleştirilen firma mali tablolarından yararlanılarak reel sektör ve finansal aracılık sektörlerindeki gelişmeler her yıl üçer yıllık periyotlarla analiz edilmektedir. Analiz sonuçları ve sektör düzeyinde toplulaştırılmış firma bilgileri Sektör Bilançoları Raporu'nda yayımlanmaktadır.
- ∪ Bilanço Merkezi'nde ayrıca, son üç yıllık bilgisi bulunan firmalardan talep edenler için, performanslarını sektör geneli ile karşılaştırmalarına olanak sağlayan "Firma Kişisel Dosyası" hazırlanmaktadır.
- ∪ Bu yılki "Sektör Bilançoları" raporunda, 12 ana ve 18 alt sektör bazında değerlendirme yapılmıştır.
- ∪ En az 10 firma bilgisi bulunan 14 ana, 148 alt sektör için hesaplanan oran ve kartiller ise önceki yıl olduğu gibi ayrı bir kitap olarak yayımlanmaktadır.
- ∪ İncelemeye alınan 7,445 firmanın 1996-1998 verilerinden yararlanılarak yapılan analiz sonuçlarına göre;
  - θ 1996 yılında iç talepteki canlılık ve dış piyasalarda yaşanan durgunluk nedeniyle firmalar iç talebi karşılamaya yönelmişlerdir. Katılımcı firmaların net satışları içinde yurt dışı satışlarının payı düşük gerçekleşmiştir.
  - θ 1997 yılında iç talepteki canlılık sürerken dış talepte olumlu gelişmeler gözlenmiş, özel firmaların net satışlarının reel artışı yüksek gerçekleşmiştir.

θ 1998 yılında ise iç ve dış piyasalarda yaşanan talep daralması özel firmaların net satışlarının reel artışını yavaşlatmıştır.

ÖZEL FİRMALAR

- θ 1998 yılında iç ve dış talepteki yavaşlamaya rağmen, avantajlı satış kampanyaları yaparak müşteri finansmanı sağlamak yerine, finansman maliyetlerinin yüksek olmasının da etkisiyle, kısa vadeli ticari alacaklarının artış hızını yavaşlatmışlardır.*
- θ Borç-öz kaynak dengesi 1997 yılında yabancı kaynak yönünde gelişimini sürdürmüş, 1998 yılında önemli bir değişme göstermemiştir.*
- θ 1998 yılında mali borçlarının reel artışı hızlanırken, ticari borçlarının reel artış hızı yavaşlamış ve kısa vadeli kaynak yapısı mali borçlar yönünde gelişme göstermiştir.*
- θ Özel firmaların 1997 yılında artan öz kaynak kârlılıkları 1998 yılında azalmış, ekonomik rantabiliteleri bir miktar düşmüştür. Özel firmaların satış kârlılıkları, satışların reel artış hızının yavaşlamasına bağlı olarak düşmüş, mali kârların artış hızı yavaşlamış, finansman giderlerinin net satışlar içindeki payı artmıştır.*

KAMU KURULUŞLARI

- θ 1998 yılında, özel firmaların aksine net satışlarının kısa vadeli alacağa bağlanan bölümü az da olsa artmışsa da net satışlarının reel artışı yavaşlamıştır.*
- θ 1996-1998 döneminde varlıkları içinde maddi duran varlıkların payının azalışına paralel olarak yabancı kaynakları kısa vadeli yabancı kaynak yönünde gelişirken, özelleştirme kapsamındaki kuruluşların öz kaynaklarındaki iyileşme yabancı kaynakların toplam kaynaklar içindeki payını azaltmıştır.*
- θ İşletme sermayesinin finansmanı için kamu kuruluşlarının kısa vadeli banka kredilerine yönelişi 1997 yılında daha da belirginleşmiş, banka kredilerinin kısa vadeli yabancı kaynaklar içindeki payı önemli oranda artmıştır. Banka kredilerinin kısa vadeli yabancı kaynaklar içindeki payının artışı 1998 yılında da sürmüştür.*
- θ Kamu kuruluşlarının öz kaynak kârlılığı ve ekonomik rantabilitesi incelenen dönem boyunca yükselmiş, reel olarak mali kârları artmış, finansman giderleri ise azalmıştır.*

υ 1998 yılında İmalat Sanayiinde, öz kaynak kârlılığı en yüksek sektörler, sırasıyla;

1- Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri Üretim Sanayii

2- Makina ve Teçhizat Sanayii

3- Mobilya Sanayii ve Başka Yerde Sınıflandırılmamış İmalat Sanayii

olurken, faaliyet kâr marjı en yüksek sektörler;

1- Diğer Metal Dışı Madenler Sanayii

2- Makina ve Teçhizat Sanayii

3- Elektrikli ve Optik Aletler Sanayii ile Kimya Sanayii

net dönem kârlılığı en yüksek sektörler ise;

1-Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri Üretim Sanayii

2- Diğer Metal Dışı Madenler Sanayii

3-Ağaç ve Ağaç Ürünleri Sanayii

olmuştur.

υ İmalat sanayii dışındaki sektörlerde ise, öz kaynak kârlılığı en yüksek olan sektörler;

1-Taşımacılık, Depolama ve Haberleşme

2-Factoring

3-Sigortacılık

olurken, faaliyet kâr marjı en yüksek olan sektörler;

1-Finansal Kiralama (Leasing)

2--Eğitim

3- Taşımacılık, Depolama ve Haberleşme

net dönem kârlılığı en yüksek olan sektörler ise;

1-Emlak Komisyonculuğu, Kiralama ve İşletme Hizmetleri (Holdingler)

2--Factoring

3- Taşımacılık, Depolama ve Haberleşme

olmuştur.